

Рекомендації щодо проведення в 2019 році
Всеукраїнського місячника шкільних бібліотек
«Бібліотека Нової української школи – простір для освітніх
можливостей кожного учня»

З 01.10 до 31.10.2019р. рекомендуємо бібліотекарям закладів загальної середньої освіти спільно з педагогічними колективами, письменниками, закладами культури, громадськими організаціями провести в рамках Всеукраїнського місячника заходи, які сприятимуть задоволенню й розвитку інформаційних потреб та запитів користувачів, розширенню кола їх пізнавальних інтересів, забезпеченню дозвілля читачів, залученню нових користувачів до бібліотеки, популяризації діяльності шкільних бібліотек та створенню сучасного іміджу бібліотеки Нової української школи:

- віртуальні та книжкові виставки в бібліотеці: «Інформаційні ресурси школи: від шкільної бібліотеки до мережевого освітнього середовища», «Шкільна бібліотека – територія виховання та соціалізації учнів»;
- спільні виховні години з класними керівниками: «Як виховати творчого читача?», «Діти – книга – бібліотека»;
- читацький марафон «Сучасні книги в пріоритеті»;
- благодійна акція «Зростає із книжкою, малює» (подарунок книжок першокласникам);
- фотокрос (створення віртуальної фотогалереї читачів на facebook): «Моє хобі – читання»;
- презентації відеороликів на facebook: «Бібліотека – територія успіху»;
- благодійний ярмарок: продаж саморобок читачів для придбання нової літератури;
- дублер-шоу «Я сьогодні ваш бібліотекар»;
- інтерактивна година в бібліотеці: виготовлення листівок, присвячених Всеукраїнському місячнику шкільних бібліотек «Бібліотека НУШ»;
- конкурс-презентація читацького формуляра «Суперчитач шкільної бібліотеки»;
- «книжкові фани» рекламують любиму шкільну бібліотеку (виготовлення рекламної продукції) плакатів – «Друже, тут твоя бібліотека», «Ваша бібліотека завжди поруч, завжди працює для всіх, завжди готова почути побажання читачів»;
- буккросинги: «Передай книжку другу», «Вільна книжка – у вільне читання»;

- смайл-опитування: «Якою Ви бачите сучасну шкільну бібліотеку?», «Якої бібліотеки потребують читачі?»;
- флешмоби (відеофлешмоби): «Школа з книжкою», «Я і сучасна книга»;
- facebook-реклама для учнів – інформування щодо нових надходжень художньої літератури до шкільної бібліотеки;
- facebook-реклама для педагогів – перелік рекомендованих статей, присвячених актуальним питанням НУШ;
- зустрічі з письменниками Прикарпаття, які сприяють розширенню кругозору читачів та формуванню художнього смаку;
- розміщення на сайті (блозі) ЗЗСО та бібліотеки матеріалів щодо проведення Всеукраїнського місячника;
- відзначення кращих читачів бібліотеки, які долучилися до організації та проведення місячника.

РЕКОМЕНДАЦІЙНИЙ СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Законодавча і нормативна база

1. **Про освіту** : Закон України від 5 верес. 2017 р. № 2145-VIII // Офіц. вісн. України. – № 78. – Ст. 2392 ; Відом. Верхов. Ради України. – 2017. – № 38/39. – Ст. 380 ;
Голос України. – 2017. – 27 верес. (№ 178/179). – Текст документа доступний також в інтернеті: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
2. **Про затвердження плану заходів на 2017–2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа»** : розпорядж. Каб. Міністрів України від 13 груд. 2017 р. № 903-р // Уряд. кур'єр. – 2017. – 22 груд. (№ 242). – Текст документа представлено також в інтернеті: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/903-2017-%D1%80>.
3. **Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року** : розпорядж. Каб. Міністрів України від 14 груд. 2016 р. № 988-р // Офіц. вісн. України. – 2017. – № 1. – Ст. 22. – Текст документа представлено також в інтернеті: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80>.
4. **Про схвалення Стратегії розвитку бібліотечної справи на період до 2025 року «Якісні зміни бібліотек для забезпечення сталого розвитку України»** : розпорядж. Каб. Міністрів України від 23 берез. 2016 р. № 219-р // Офіц. вісн. України. – 2016. – № 26. – Ст. 1047 ; Шкіл. б-ка плюс. – 2016. – Трав. (№ 9/10). – С. 2. – Текст розпорядження доступний також в інтернеті: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/219><https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/219-2016-%D1%802016-%D1%80>.
5. **Про утворення Державної служби якості освіти України** : постанова Каб. Міністрів України від 6 груд. 2017 р. № 947 // Офіц. вісн. України. – 2017. – № 100. – Ст. 3080 ;
Уряд. кур'єр. – 2017. – 13 груд. (№ 235). – Текст документа доступний також в інтернеті: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/947-2017-%D0%BF>.
6. **Про деякі організаційні питання щодо підготовки педагогічних працівників для роботи в умовах Нової української школи** : наказ М-ва освіти і науки України від 15 січ. 2018 р. № 34 // Інформ. зб. та комент. М-ва освіти і науки

України. – 2018. – № 2. – С. 72–73. – Текст документа представлено також в інтернеті: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0034729-18>.

7. **Про затвердження Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді, Заходів щодо реалізації Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді та Методичних рекомендацій щодо національно-патріотичного виховання у загальноосвітніх навчальних закладах** : наказ М-ва освіти і науки України від 16.06.2015 р. № 641 // Інформ. зб. та комент. М-ва освіти і науки України. – 2015. – № 7. – С. 70–95 № 8. – С. 87–95. – Додатки: Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді; Методичні рекомендації щодо національно-патріотичного виховання у загальноосвітніх навчальних закладах. – Текст документа доступний також в інтернеті: <http://old.mon.gov.ua/ru/about-ministry/normative/4068->.
8. **Про затвердження Методичних рекомендацій щодо організації освітнього простору Нової української школи** : наказ М-ва освіти і науки України від 23 берез. р. № 283 // Інформ. зб. та комент. М-ва освіти і науки України. – 2018. – № 5. – С. 23–25. – Текст документа представлено також в інтернеті: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0283729-18>.
9. **Про надання грифа «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» електронним засобам навчального призначення (електронним підручникам) для початкових класів Нової української школи** : наказ М-ва освіти і науки України від 4 жовт. 2018 р. № 1078 // Інформ. зб. для дир. шк. та зав. дит. садка. – 2018. – № 10. – С. 8–9. – Текст документа представлено також в інтернеті: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1078729-18>.
10. **Про проведення щорічного Всеукраїнського місячника шкільних бібліотек** : наказ М-ва освіти і науки України від 12 серп. 2014 р. № 931 // Інформ. зб. для директора шк. та зав. дит. садочком. – 2014. – № 16/17. – С. 78–81. – Текст документа представлено також в інтернеті: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/42471/.

Нова українська школа – ключова реформа Міністерства освіти і науки України

11. **Кузь, В. Г.** Нова українська школа за концепцією розвитку освіти на період 2015–2025 рр. / В. Г. Кузь // Педагогіка і психологія. Вісн. НАПН України = Pedagogics and psychology. Newsletter of the NAPS of Ukraine. – 2017. – № 1. – С. 21–26. – Бібліогр.: 7 назв.
12. **Нова Українська школа** : [веб-сторінка] / М-во освіти і науки України. – Електрон. дані. – [Київ], 2019. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>, вільний.
13. **Нова Українська школа: концептуал. засади реформування серед. шк.** / група упоряд.: Гриневич Лілія [та ін.] ; заг. ред.: Грищенко Михайло. – [Київ], 2016. – 40 с. – Текст документа представлено також в інтернеті: <https://nus.org.ua/wphttps://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/07/konczepczyia.pdfcontent/uploads/2017/07/konczepczyia.pdf>.
14. **НУШ: Нова Українська школа** : [портал] / ГО «Смарт Освіта» у партнерстві з М-вом освіти і науки України. – Електрон. дані. – [Київ], 2019. – Режим доступу: <https://nus.org.ua/>, вільний.
15. **Панельна дискусія «Бібліотека Нової української школи: реалії та перспективи»** / матеріал підгот. Хемчян І. І. // Шкіл. б-ка плюс. – 2018. – Жовт. (№ 19/20). – С. 2–5. Про захід на IX Львівському міжнародному

бібліотечному форумі в межах 25-го Міжнародного Форуму видавців у Львові (22 вересня 2018 р.).

Бібліотека Нової української школи як об'єкт інформатизації

16. Баліка, Л. М. Шкільна бібліотека та інформаційно-комунікаційні технології

/ Л. М. Баліка // Інноватика у вихованні : зб. наук. пр. / Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. – Рівне : [б. в.], 2016. – Вип. 4. – С. 305–311. – Бібліогр.: 14 назв. – Текст статті представлено також в інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/inuv_2016_4_37.

У статті проаналізовано погляди вчених на роль бібліотеки навчального закладу з позиції перетворення їх у інформаційні центри, медіатеки. Розглядається питання функціонування шкільної бібліотеки як інформаційного центру. Досліджуються концептуальні положення діяльності таких центрів, обґрунтовуються організаційно-педагогічні умови створення ШБІЦ в Україні на сучасному етапі, проаналізовано головні ознаки ШБІЦ.

17. Блудова, І. Г. Формування медіатеки на базі шкільної бібліотеки / Ірина Григорівна Блудова // Джерело пед. інновацій : інформ. технології в б-ці загальноосвіт. навч. закл. – 2015. – Вип. 1 (9). – С. 10–15. – Бібліогр.: 13 назв.

18. Інформатизація освіти і зародження нового освітнього середовища як основи нової української школи / Л. М. Калініна [та ін.] // Комп'ютер у шк. та сім'ї. – 2017. – № 4. – С. 3–7. – Бібліогр.: 8 назв.

У статті розглянуто проблеми, пов'язані з необхідністю наповнення освітнього простору України електронними освітніми ресурсами належної якості.

Обґрунтовано необхідність пошуку нових шляхів забезпечення доступності для вчителів ЗСО до електронних освітніх ресурсів та подано деякі результати роботи комісії з питань інформатизації закладів освіти.

19. Коченгіна М. В. Можливості використання онлайн-сервісів та інформаційних агрегаторів у роботі шкільного бібліотекаря / Маріанна Вікторівна Коченгіна // Джерело пед. інновацій : інформ. технології в б-ці загальноосвіт. навч. закл. – 2015. – Вип. 1 (9). – С. 21–24.

20. Поліщук, А. А. Використання ІКТ в роботі шкільної бібліотеки / А. А. Поліщук // Шкільн. бібліотекар. – 2016. – № 1. – С. 3–6. – Бібліогр.: 5 назв.

21. Прокопенко, Л. С. Створення сайту шкільної бібліотеки / Лідія Семенівна Прокопенко // Джерело пед. інновацій : інформ. технології в б-ці загальноосвіт. навч.

закл. – 2015. – Вип. 1 (9). – С. 58–65. – Бібліогр.: 9 назв.

Формування інформаційних ресурсів шкільних бібліотек

22. Бондар, Л. М. Комплектування фонду шкільної бібліотеки на допомогу національно-патріотичному вихованню дітей і молоді / Людмила Миколаївна Бондар // Таврійс. вісн. освіти. – 2017. – № 3. – С. 285–295. – Бібліогр.: 6 назв.

23. Бондар, Л. М. Комплектування фонду шкільної бібліотеки як складова ланка в системі навчально-виховного процесу освітнього закладу / Людмила Бондар // Вісн.

Кн. палати. – 2018. – № 12. – С. 20–23. – Бібліогр.: 12 назв.

24. Галович, А. М. Трансформація фонду шкільної бібліотеки / А. М. Галович // Шкільн. б-ка. – 2014. – № 10. – С. 11–13.

У статті йде мова про фонд шкільної бібліотеки, в т. ч. про його наповненість електронними освітніми ресурсами.

25. **Іванова, Я.** З користю для себе та читачів, або Якою має бути інформаційнобібліографічна продукція шкільної бібліотеки : [рекомендації] / Яна Іванова, Валентина Короткевич // Шкіл. бібл.-інформ. центр. – 2014. – № 2. – С. 40–47.
26. **Мацібора, Н. Г.** Організація інформаційного ресурсу шкільної бібліотеки / Н. Г. Мацібора // Шкіл. б-ка плюс. – 2017. – Верес. (№ 17/18). – С. 15–19. – Бібліогр.: с. 19. – Текст статті представлено також в інтернеті: <http://journals.dnpb.gov.ua/article/view/110470>. У статті розглянуто питання зберігання інформаційного ресурсу шкільної бібліотеки. Подано інформацію про обладнання приміщення бібліотеки, розміщення фонду, забезпечення відповідних умов збереження документів.
27. **Пелех, В. В.** Алгоритм інвентаризації бібліотечного фонду шкільних підручників: конструктивний підхід / В. В. Пелех, О. В. Микало // Шкіл. бібліотекар. – 2017. – № 8. – С. 13–21.
28. **Упровадження Універсальної десятикової класифікації в практику роботи бібліотек закладів загальної середньої та професійно-технічної освіти : метод. рек. / уклад. І. Г. Лобановська ; Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського. – Київ, 2018. – 63 с. – (Серія „На допомогу професійній самоосвіті працівників освітянських бібліотек” ; вип. 17) (Шкільна бібліотека плюс ; № 15/16, серпень). – Текст методичних рекомендацій представлено також в інтернеті: http://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2018/10/Uprov_metod_rec.pdf**
29. **Школи забезпечуватимуть е-підручниками** – уряд затвердив новий порядок [Електронний ресурс] // НУШ: Нова Українська школа : [портал] / ГО „Смарт Освіта” у партнерстві з М-вом освіти і науки України. – Електрон. дані. – [Київ]. – 2019. – 24 січ. – Режим доступу: <https://nus.org.ua/news/shkoly-zabezpechuvatymut-e-pidruchnykamy-uryad-zatverdyv-novyj-poryadok/zabezpechuvatymut-e-pidruchnykamy-uryad-zatverdyv-novyj-poryadok/>, вільний.

Основні напрями діяльності бібліотек закладів освіти на сучасному етапі

30. **Брижицька, О. М.** Переосмислення ролі шкільної бібліотеки у сучасному освітньому просторі / О. М. Брижицька // Шкіл. б-ка плюс. – 2014. – Лип. (№ 13/14). – С. 8–13. – Бібліогр.: 7 назв. У статті розкривається роль сучасної шкільної бібліотеки як інформаційного центру розвитку, підтримки обдарованих учнів у їх становленні як творчої неповторної особистості.
31. **Волкова, Н. І.** Складання річного плану роботи шкільної бібліотеки: конструктивний підхід / Н. І. Волкова // Шкіл. бібліотекар. – 2015. – № 10. – С. 5–10.
32. **Греченіна, Т. І.** Форми роботи шкільної бібліотеки з початковими класами, які навчаються за спецпрограмами : [із досвіду роботи б-ки ЗОШ № 103 м. Харкова] / Т. І. Греченіна // Шкіл. бібліотекар. – 2018. – № 7. – С. 2–5.
33. **Данилюк, О. М.** Ключові компетентності шкільного бібліотекаря: загальна характеристика / О. М. Данилюк // Шкіл. бібліотекар. – 2013. – № 8. – С. 2–7. – Бібліогр.: 9 назв.
34. **Жмур, Л. О.** Річний звіт бібліотеки / Л. О. Жмур, Ю. М. Спащенко // Шкіл. б-ка. – 2014. – № 3. – С. 18–19.
35. **Какуша, А.** Електронний щоденник у практиці шкільної бібліотеки / Алла Какуша // Шкіл. бібл.-інформ. центр. – 2014. – № 8. – С. 19–25.

36. **Кухаренко, Г. М.** Роль шкільної бібліотеки в запровадженні нових освітніх стандартів : [із досвіду роботи б-ки – лаб. перспектив. досвіду з питань автоматизації бібл. процесів Херсон. НВК „Дошкільний навчальний заклад – загальноосвітня школа I–III ступенів № 15” Херсон. міськ. ради] / Кухаренко Г. М. // Василь Сухомлинський у діалозі з сучасністю: виховуємо культуру потреб особистості : матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. конф. і XXII Всеукр. пед. читань, 24–25 верес. 2015 р. / НАПН України [та ін.]. – Херсон, [2015]. – Ч. 3. – С. 64–70. – Бібліогр.: 7 назв.
37. **Лихожон, Т.** Бібліотечно-інформаційний центр – сучасна модель шкільної бібліотеки / Тетяна Лихожон // Рід. шк. – 2016. – № 10. – С. 58–61. – Бібліогр.: 10 назв. – Текст статті представлено також в інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/rsh_2016_10_16.
У статті йдеться про шкільний бібліотечно-інформаційний центр, його структуру, завдання, ресурси. Розглянуто деякі заходи та інноваційні проекти, що реалізуються в бібліотеці та навчальному закладі. Досвід бібліотечноінформаційного центру НВК «Школа гуманітарної праці» має зацікавити бібліотекарів шкільних бібліотек, керівників закладів освіти, які планують модернізацію бібліотеки.
38. **Мандибура, І.** Шкільна бібліотека – інформаційний центр навчального закладу : [інформ. діяльність шкіл. б-ки] / І. Мандибура // Шкіл. б-ка плюс. – 2016. – Січ. (№ 1/2). – С. 10–19. – Бібліогр.: 7 назв.
39. **Матвійчук, О. Є.** Шкільна бібліотека – інформаційна платформа для набуття знань / Оксана Євгенівна Матвійчук // Бібліотека: місце традицій, простір інновацій : матеріали круглого столу, присвяч. 55-річчю наук. б-ки Київ. нац. ун-ту культури і мистецтв, Київ, 30 листоп. 2018 р. / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, Наук. б-ка. – Київ : Видавн. центр КНУКіМ, 2018. – С. 59–63. – Бібліогр.: 5 назв. – Текст статті представлено також в інтернеті: <http://lib.knukim.edu.ua/wphttp://lib.knukim.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/Biblioteka-mistse-traditsiy.pdf>
40. **Нерушак, О.** Форми методичної роботи із шкільними бібліотекарями / О. Нерушак // Шкіл. б-ка плюс. – 2015. – Лип. (№ 13/14). – С. 9–19. – Бібліогр.: 7 назв.
41. **Покроєва, Л. Д.** Модернізація роботи шкільної бібліотеки як умова створення інформаційного освітньо-наукового простору навчального закладу / Любов Денисівна Покроєва // Джерело пед. інновацій : інформ. технології в б-ці загальноосвіт. навч. закл. – 2015. – Вип. 1 (9). – С. 6–9.
42. **Хемчян, І. І.** Модернізація шкільних бібліотек як сучасних ресурсних бібліотечноінформаційних центрів / [підгот. І. І. Хемчян] // Рід. шк. – 2014. – № 1/2. – С. 79.
43. **Шкільний бібліотечно-інформаційний центр** – сучасна модель бібліотеки навчального закладу : матеріали до Всеукр. конкурсу «Шкільна бібліотека», номінація «Шкільна бібліотека – інформаційний центр навчального закладу» / підгот. Лихожон Тетяна Володимирівна. – Херсон : [б. в.], 2017. – 50 с. – Текст документа представлено також в інтернеті: [http://www.library.kherson.ua/2017/ШГП/1.Лихожон.ШБЩ - сучасна модель бібліотеки навчального закладу. Херсон.pdf](http://www.library.kherson.ua/2017/ШГП/1.Лихожон.ШБЩ-сучасна%20модель%20бібліотеки%20навчального%20закладу.Херсон.pdf).
44. **Школа и библиотека: креативные проекты, инновационные программы** : сборник статей и материалов / КУ «Херсонская областная библиотека для детей» им. Днепровой Чайки Херсон. обл. совета, Упр. образования Херсон. гор. совета ;

[под ред. А. А. Кияновского ; отв. за вып. А. И. Бардашевская]. – Херсон : [б. в.], 2014. – 48 с.

45. **Яшук, І. П.** Шкільна бібліотека у структурі загальноосвітнього навчального закладу

/ І. П. Яшук // Інноватика у вихованні : зб. наук. пр. / Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. – Рівне : [б. в.], 2017. – Вип. 5. – С. 86–95. – Бібліогр.: 11 назв. – Текст статті представлено також в інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/inuv_2017_5_10.

Бібліотечне та інформаційно-бібліографічне обслуговування користувачів. Соціокультурна діяльність шкільної бібліотеки.

46. **Войцех, Р. М.** Інноваційні форми масової роботи шкільної бібліотеки / Раїса Миколаївна Войцех // Шкіл. б-ка плюс. – 2016. – Черв. (№ 11/12). – С. 1–31.
47. **Ворфлік, Л. В.** Шкільна бібліотека – осередок національно-патріотичного виховання молоді / Л. В. Ворфлік, З. Г. Жеребкіна // Шкіл. б-ка плюс. – 2017. – Жовт. (№ 19/20). – С. 4–7.
48. **Гаркуша, В. В.** Бібліотечне краєзнавство в системі роботи шкільних бібліотек / В. В. Гаркуша // Шкіл. бібліотекар. – 2014. – № 9. – С. 2–6.
49. **Герасимчук, Т. П.** Книжкова виставка [в шкільній бібліотеці] як засіб інформаційного впливу на читача / Т. П. Герасимчук // Шкіл. бібліотекар. – 2017. – № 12. – С. 5–11.
50. **Дудар, О.** Застосовуємо музейний досвід у роботі шкільної бібліотеки / Ольга Дудар // Заст. директора шк. – 2014. – № 8. – С. 13–20.
51. **Жеребкіна, З. Г.** Методичні матеріали та зауваги щодо проведення заходів патріотичного спрямування в навчально-виховних закладах / З. Г. Жеребкіна, Т. І. Писаренко // Шкіл. б-ка плюс. – 2017. – Жовт. (№ 19/20). – С. 15–24. – Бібліогр.: с. 23–24.
52. **Жигунова, Л. І.** Організація масової роботи шкільних бібліотек / Л. І. Жигунова // Шкіл. б-ка. – 2015. – № 8. – С. 26–29.
53. **Запорожець, О. О.** Бібліотечний воркшоп як метод упровадження інтерактивних технологій / О. О. Запорожець // Шкіл. бібліотекар. – 2015. – № 7. – С. 3–6.
54. **Зігура, Т. І.** Особистісно орієнтовані технології у виховній роботі шкільної бібліотеки / Т. І. Зігура // Шкіл. бібліотекар. – 2013. – № 2. – С. 5–9. – Бібліогр.: 5 назв.
55. **Клімова, С. В.** Традиційні та інноваційні форми роботи шкільного бібліотекаря у формуванні системоутворюючих понять національної свідомості юних читачів / С. В. Клімова // Шкіл. б-ка плюс. – 2017. – Жовт. (№ 19/20). – С. 7–11. – Бібліогр.: с. 11.
56. **Клочек, М. І.** Креативні методи співпраці шкільного бібліотекаря та вчителів як засіб розвитку громадянської компетентності учнів / М. І. Клочек // Шкіл. бібліотекар. – 2017. – № 4. – С. 14–18. – Бібліогр.: 6 назв.
57. **Лушпай, Л. М.** Роль шкільної бібліотеки у розвитку творчої особистості учнів / Л. М. Лушпай // Шкіл. б-ка плюс. – 2014. – Лип. (№ 13/14). – С. 20–25. – Бібліогр.: 5 назв.
58. **Морева, О.** Гурткова робота бібліотекаря : [консультація] / Олена Морєва // Шкіл. бібл.-інформ. центр. – 2014. – № 3. – С. 50–54.
Нормативно-організаційні засади функціонування бібліотечних гуртків і умови оплати праці їх керівників.
59. **Ніколайченко, О.** Просвітницька функція шкільних бібліотек у формуванні здорового способу життя / О. Ніколайченко // Шкіл. б-ка плюс. – 2013. –

Берез. (№ 5/6). – С. 11–14.

60. **Ночвінова, О.** Шкільна бібліотека – осередок виховання в учнів загальнолюдських цінностей / Олена Ночвінова // Шкіл. бібл.-інформ. центр. – 2015. – № 6. – С. 79–80.
61. **Охріменко, Н. М.** Шкільна бібліотека – інформаційний осередок у формуванні національної гідності школярів / Наталя Миколаївна Охріменко // Джерело пед. інновацій : інформ. технології в б-ці загальноосвіт. навч. закл. – 2015. – Вип. 1 (9). – С. 103–109. – Бібліогр.: 13 назв.
62. **Патріотичне виховання у шкільних бібліотеках: методи та підходи : метод. рек. /** [авт.: Т. В. Добко, І. І. Хемчян, Л. М. Бондар, А. І. Рубан ; наук. ред.: Л. Д. Березівська, Т. В. Добко ; наук. консультант О. К. Журба ; літ. ред. Л. В. Редько-Шпак] ; Нац. акад. пед. наук України, Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського. – Київ : [б. в.], 2017. – 88 с. – Бібліогр.: с. 61–66. – (Серія «На допомогу професійній самоосвіті працівників освітянських бібліотек» ; вип. 16). – Текст видання представлено також в інтернеті:
http://dnpb.gov.ua/wphttp://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2017/09/patriotic_education_method_recommend_2017.pdfcontent/uploads/2017/09/patriotic_education_method_recommend_2017.pdf
63. **Прохорова, Л. П.** Інформаційний сервіс шкільної бібліотеки / Лариса Прохорова // Шкіл. бібл.-інформ. центр. – 2014. – № 9. – С. 28–34.
64. **Роль шкільної бібліотеки в національно-патріотичному вихованні учнівської молоді : зб. метод. матеріалів /** [упоряд.: Ворфлік Л. В., Жеребкіна З. Г. ; за заг. ред. Л. Д. Покроєвої, С. Є. Вольянської] ; Харків. акад. неперерв. освіти. – Харків, 2017. – 235 с. – Текст видання представлено також в інтернеті:
http://dnpb.gov.ua/wphttp://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2017/10/The_role_of_the_school_library_in_national-patriotic_education_2017.pdfcontent/uploads/2017/10/The_role_of_the_school_library_in_national-patriotic_education_2017.pdf
65. **Ружанська, Т.** Творча співпраця шкільного колективу та шкільної бібліотеки у процесі формування ціннісного ставлення учнів до природи у контексті громадянського виховання / Тетяна Ружанська // Шкіл. б-ка плюс. – 2016. – Серп. (№ 15/16). – С. 20–23.
66. **Сидоренко, О. М.** Особливості обслуговування в шкільній бібліотеці / О. М. Сидоренко // Шкіл. бібліотекар. – 2013. – № 12. – С. 23–33. – Бібліогр.: 18 назв.
67. **Соколов, В.** Валеологічний супровід бібліотечно-інформаційної діяльності в шкільних бібліотеках / Віктор Соколов // Бібл. вісн. – 2017. – № 6. – С. 10–17. – Бібліогр.: 25 назв.
Розкрито специфіку культурно-просвітницької роботи шкільних бібліотек, спрямованої на розвиток культури здоров'я суб'єктів бібліотечно-інформаційної діяльності.
68. **Тютюнник, Ю. А.** Формування здорового способу життя засобами шкільної бібліотеки / Ю. А. Тютюнник // Шкіл. бібліотекар. – 2018. – № 5. – С. 2–4.
69. **Фоменко, Т.** Просвітницька функція шкільних бібліотек у формуванні здорового способу життя / Тетяна Фоменко // Шкіл. б-ка плюс. – 2013. – Берез. (№ 5/6). – С. 14–16.
70. **Хемчян, І. І.** Формування патріотизму як основа виховної роботи шкільної бібліотеки / Ірина Іванівна Хемчян // Шкіл. б-ка плюс. – 2016. – Листоп. (№ 21/22). – С. 2–6.

71. **Хемчян, І. І.** Шкільна бібліотека в системі громадянсько-патріотичного виховання учнівської молоді [Електронний ресурс] / І. І. Хемчян // Українські педагоги про національно-патріотичне виховання : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. семінару, [18 трав. 2016 р.] / ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського [та ін.]. – Електрон. дані. – Київ, 2016. – С. 42–44. – Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/704514/1/ЗБІРНИК-ОСТАТОЧНИЙ.pdf>, вільний (дата звернення: 25.06.2019). – Назва з екрану.
72. **Чернописька, А. М.** Національно-патріотичне виховання учнівської молоді – процес формування духовних цінностей у сучасному світі / А. М. Чернописька // Шкільн. б-ка плюс. – 2017. – Жовт. (№ 19/20). – С. 24–28. – Бібліогр.: с. 28.
73. **Чорна, І. В.** Роль бібліотеки у розвитку національної свідомості учнів / І. В. Чорна // Шкільн. б-ка. – 2015. – № 8. – С. 17–19.
74. **Шабанова, М.** Робота шкільної бібліотеки з формування здорового способу життя
/ Марина Шабанова // Шкільн. б-ка плюс. – 2013. – Квіт. (№ 7/8). – С. 12–14. – Бібліогр.: 12 назв.
75. **Шкільна бібліотека. Виховні заходи** / [авт. кол.: Наталія Литвин та ін. ; упоряд. Н. Харченко ; ред. рада: М. Мосієнко та ін.]. – Київ : Шкільн. світ, 2016. – 156, [2] с. – (Серія „Бібліотека «Шкільного світу»”).
76. **Шлях читача до бібліотеки** : [обслуговування користувачів; соціокультур. діяльність б-ки; популяризація читання]. – Київ, 2015. – 48 с. (Шкільна бібліотека ; № 11) ; (темат. вкладка до журн. „Шкільна бібліотека” ; вип. 1).

Формування інформаційної культури користувачів

77. **Гайдай, Л. М.** Партнерство бібліотекаря та вчителів у вихованні компетентного користувача / Л. М. Гайдай // Шкільн. бібліотекар. – 2019. – № 2 (лют.). – С. 2–6. – Бібліогр.: 7 назв. У статті розглянуто напрями партнерства бібліотекаря та вчителів у навчанні учнів критично мислити та досягати поставленої мети.
78. **Книжка у світі Медіа** [Електронний ресурс] : програма факультат. курсу з медіаграмотності для закл. заг. серед. освіти. Розроблення занять : [5–7 кл.] / Дегтярьова Г. А., Білик О. М., Кукленко О. С. – Електрон. дані. – [Київ : Академія української преси, Центр вільної преси, 2018]. – 117 с. : іл. – Режим доступу: http://www.aup.com.ua/uploads/BookInMediaWorld_2018_small1.pdf, вільний (дата звернення: 12.11.18). – Назва з екрана.
79. **Коропатник, М. М.** Медійна та інформаційна грамотність – одна із важливих компетентностей, які має формувати нова українська школа : виклики інформаційного суспільства / Коропатник М. М // Наук. зап. Серія: «Психологопедагогічні науки» / Ніжин. держ. ун-т ім. Миколи Гоголя. – Ніжин, 2017. – № 3. – С. 99–106. – Бібліогр.: 39 назв. – Текст статті представлено також в інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzspp_2017_3_14.
80. **Медіаграмотність у початковій школі**: посібник для вчителя [Електронний ресурс] / Акад. укр. преси ; [автори: Іванова Інна Богданівна та ін. ; літ. редагування О. Телемка ; макетування Ю. Гузи]. – Електрон. дані. – [Київ] : Акад. укр. преси : Центр віль. преси, 2018. – 233 с. – (Бібліотека масової комунікації та медіаграмотності Академії української преси). – Режим доступу: http://www.aup.com.ua/uploads/Pochatkova_school_2018.pdf, вільний (дата звернення: 12.03.2019). – Назва з екрана.
81. **«Медіакультура особистості»** : навч.-метод. моделі медіазанять [для 10 кл.] : навч.-метод. посіб. / [Миколаїв. обл. ін.-т післядиплом. пед. освіти, каф. психології, педагогіки та менеджменту освіти ; упоряд. Т. П. Крячко ; за наук.

- ред. В. І. Шуляра]. – Миколаїв : [б. в.], 2016. – 146 с. – Текст видання представлено також в інтернеті: <https://library.mk.ua/wp-content/uploads/2015/12/media-posibnik.pdf>.
82. **Навчальна програма з основ медіаграмотності** : 8 (9) кл. (пропедевт. курс). 35 годин / М-во освіти і науки України, Ін-т інновац. технологій і змісту освіти, Акад. укр. преси ; [розроб.: Коваленко П. О. та Мокрогуз О. П.]. – Київ : [б. в.], 2013. – 21 с. – Текст програми представлено також в інтернеті: http://www.aup.com.ua/uploads/Program_8_class.pdf.
83. **Навчальна програма «Основи медіа грамотності»** : для загальноосвіт. навч. закл. 10–11 кл. із навчанням укр. мовою, а також рос. та ін. мовами нац. меншинств : затв. 1 серп. 2014 р. / М-во освіти і науки України, Ін-т інновац. технологій і змісту освіти, Акад. укр. преси, Нац. акад. пед. наук, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих ; [розроб.: Літостанський В. В. та ін.]. – Київ : [б. в.], 2014. – 17 с. – Текст програми представлено також в інтернеті: http://www.aup.com.ua/ml/Program_10_11.pdf.
84. **Навчальна програма «Сходінки до медіа грамотності»** : для загальноосвіт. навч. закл. 2–4 кл. із навчанням укр. мовою, а також рос. та ін. мовами нац. меншинств : затв. 10 черв. 2014 р. / М-во освіти і науки України, Ін-т інновац. технологій і змісту освіти, Нац. акад. пед. наук, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих, Акад. укр. преси ; [розроб.: Літостанський В. В. та ін.]. – Київ : [б. в.], 2014. – 28 с. – Текст програми представлено також в інтернеті: http://www.aup.com.ua/ml/progr_2_4.pdf.
85. **Основи інформаційної культури** : прогр. курсу за вибором для 5–7 кл. Профіль: гуманітарний : схвалено для використання у загальноосвіт. навч. закл. (лист ІМЗО від 13.10.2016 № 2.1/12-Г-767) / уклад. Лихожон Тетяна Володимирівна ; рец.: Голобородько Євдокія Петрівна, Бардашевська Анна Іванівна // Інформ. зб. для дир. шк. та зав. дит. садочка. – 2017. – № 7/8. – С. 93–118.
86. **Основи критичного мислення**. 10(11) клас : метод. посіб. для вчителів / [авт.: О. І. Пометун, І. М. Сущенко]. – Дніпропетровськ : Ліра, 2016. – 156 с.
87. **Основи медіаграмотності** : навч.-метод. посіб. для вчителя : 8 (9) кл. : планиконспекти уроків / Акад. укр. преси ; [автори: Волощенко О. В. та ін.]. – [Київ] : Акад. укр. преси : Центр віл. преси, 2014. – 190 с. – (Бібліотека масової комунікації та медіаграмотності Академії української преси). – Текст посібника представлено також в інтернеті: <http://www.aup.com.ua/uploads/lessons-5.pdf>.
88. **Поперечна, Л.** Шкільний бібліотекар – педагог медіа- та інформаційної культури / Поперечна Л. А. // Василь Сухомлинський у діалозі з сучасністю: виховуємо культуру потреб особистості : матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. конф. і XXII Всеукр. пед. читань, 24–25 верес. 2015 р. / НАПН України [та ін.]. – Херсон, [2015]. – Ч. 3. – С. 93–97. – Бібліогр.: 7 назв. ; Шкіль. бібл.-інформ. центр. – 2014. – № 1. – С. 50–54.
- Аналізуючи нормативні документи в зв'язку з упровадженням у шкільну практику медіаосвіти, автор з'ясовує, чи може шкільний бібліотекар стати медіапедагогом і які умови для цього потрібні.
89. **Стеценко, І.** Складові інформаційної культури та інформаційної грамотності для педагогів дошкільної і початкової освіти та їхніх вихованців / Ірина Стеценко // Дошкіль. освіта. – 2013. – № 4. – С. 64–73. – Бібліогр.: 9 назв.
- У статті розглянуто проблему застосування інформаційних технологій в освітньому процесі. Розкрито сутність понять «інформаційна грамотність» та «інформаційна культура». Наголошено на потребі грамотного використання інформаційних технологій не лише під час навчання, а й в повсякденному житті. Висвітлено складові інформаційної культури.

90. **Шейбе, С.** Медіаграмотність : крит. мислення у мультимед. світі : підруч. для вчителя / Сінді Шейбе, Фейз Рогоу ; [пер. з англ. С. Дьома ; заг. ред.: В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк]. – Вид. друге, стереотипне. – [Київ] : Акад. укр. преси : Центр віл. преси, 2017. – 307 с. – Скорочений текст видання представлено також в інтернеті: http://www.aup.com.ua/uploads/medialiteracy_2017_short.pdf.
91. **Якушова, С. В.** Інформаційна культура юного читача в сучасній шкільній бібліотеці / С. В. Якушова // Шкіл. бібліотекар. – 2014. – № 12. – С. 11–18. – Бібліогр.: 6 назв. – Додатки.

Популяризація читання засобами шкільної бібліотеки

92. **Баліка, Л. М.** Використання інформаційних технологій у роботі шкільної бібліотеки
/ Л. М. Баліка // Інноватика у вихованні : зб. наук. пр. / Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. – Рівне, 2017. – Вип. 5. – С. 233–240. – Бібліогр.: 14 назв. – Текст статті представлено також в інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/inuv_2017_5_27.
Мета статті – аналіз проблеми зниження інтересу до читання, можливостей використання інформаційних, інноваційних технологій у роботі шкільної бібліотеки.
93. **Баліка, Л. М.** Педагогічні основи роботи шкільних бібліотек щодо розвитку в учнів інтересу до читання / Л. М. Баліка // Інноватика у вихованні : зб. наук. пр. / Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. – Рівне, 2017. – Вип. 6. – С. 225–236. – Бібліогр.: 12 назв. – Текст статті представлено також в інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/inuv_2017_6_27.
94. **Бурцева, Л. П.** Інноваційні форми роботи шкільної бібліотеки по залученню учнів до читання / Бурцева, Л. П. // Пед. обрії. – 2018. – № 1/2. – С. 66–69. – Бібліогр.: 8 назв. – Текст статті представлено також в інтернеті: <http://choippo.edu.ua/rar/PO118.pdf>.
95. **Гузь, О.** Актуальні шляхи удосконалення читацької компетентності учнів в умовах НУШ : (з досвіду роботи) / Олена Гузь // Початк. шк. – 2019. – № 5. – С. 14–16. – Бібліогр.: 8 назв.
96. **Жернова, В. С.** Інноваційна діяльність шкільного бібліотекаря щодо формування читацької активності учнів / Вікторія Сергіївна Жернова // Джерело пед. інновацій : інформ. технології в б-ці загальноосвіт. навч. закл. – 2015. – Вип. 1 (9). – С. 149–157. – Бібліогр.: 5 назв.
97. **Оригінальні ідеї для бібліотеки** : креат. форми роботи із залучення дітей до читання : метод. рек. [Електронний ресурс] / [уклад. М. П. Зубко] ; Запоріж. обл. б-ка для дітей „Юний читач” . – Електрон. текст. дані. – Запоріжжя, 2015. – Режим доступу: <http://www.chl.kiev.ua/mbm/тексти/2017/Оригін.ідеї.pdf>, вільний (дата звернення: 02.04.18). – Назва з екрана.
98. **Собчук, Т. В.** Виховання у дітей інтересу до читання засобами шкільної бібліотеки / Т. В. Собчук // Шкіл. бібліотекар. – 2017. – № 3. – С. 11–14.
99. **Як зацікавити дітей читанням** – практичні поради [Електронний ресурс] // НУШ: Нова Українська школа : [портал] / ГО «Смарт Освіта» у партнерстві з М-вом освіти і науки України. – Електрон. дані. – [Київ]. – 2018. – 14 груд. – Режим доступу: <https://nus.org.ua/articles/yak-zatsikavyty-ditej-chytannyam-praktychni-porady/>, вільний.